

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.411.1.1.2025

Pan
Damian Szpak
Wójt Gminy Raków
ul. Jana Sienieńskiego 20
26-035 Raków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

R/25/001 Wywiązywanie się przez organy wykonawcze wybranych gmin województwa świętokrzyskiego z obowiązku zapewnienia mieszkańcom możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach
ul. gen. T. Kościuszki 6, 25-310 Kielce
tel. 48412499100, lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Raków, ul. Jana Sienieńskiego 20, 26-035 Raków (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Damian Szpak, Wójt Gminy Raków od 22 października 2018 r. (dalej: Wójt)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne urzędu do zapewnienia mieszkańcom prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży. 2. Realizacja zadania związanego z zapewnieniem mieszkańcom możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży. 3. Wykonywanie obowiązków informacyjnych dotyczących prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży.
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli będą miały związek z ustaleniami dotyczącymi okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontroler	Łukasz Nowakowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/27/2025 z dnia 21 lutego 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

OCENA OGÓLNA

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

Organizacja Urzędu umożliwiała właściwą realizację zadań dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Raków, w tym prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży, jednak nieprawidłowa delegacja uprawnień do nadzoru utrudniała zachowanie standardów kontroli stosowanych w administracji publicznej³. Obowiązki w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi powierzono pracownikom Referatu Rolnictwa Ochrony Środowiska i Rozwoju Gminy (dalej: Referat Rolnictwa), którzy brali udział w szkoleniach dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi oraz spełniali warunki przewidziane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁴.

Wójt prawidłowo przygotował POŚ gminy Raków w 2019 roku, jednak nie sporządził żadnego raportu z wykonania programu, pomimo obowiązku przewidzianego w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁵ (dalej: ustawa POŚ). Na podstawie sprawozdań składanych przez zobowiązane podmioty⁶ Wójt sporządził analizy stanu i sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych, które opublikowano w BIP gminy Raków. Weryfikacji ww. sprawozdań dokonywała Kierownik Referatu Rolnictwa Urzędu, przy czym Wójt nie korzystał z uprawnienia do kontroli sprawozdań przewidzianych w art. 9p ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. Pomimo wprowadzenia obowiązku selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży w 2020 roku, na podstawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy⁷ (dalej: Regulamin czystości i porządku), Urząd nie zapewnił możliwości odbioru i transportu odpadów tekstyliów i odzieży. Pozytywnie ocenić należy plany Urzędu wprowadzenia innych niż przekazanie do PSZOK form prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstylnych, np. rozważana przez Urząd zbiórka odpadów tekstylnych bezpośrednio z nieruchomości. Urząd zamieścił również na swojej stronie internetowej informację o wprowadzeniu obowiązku selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży, lecz dopiero w styczniu 2025, co było działaniem nierzetelnym, ponieważ nie poinformował o wprowadzonych zmianach w inny sposób, poza spotkaniami organizowanymi przez podmiot realizujący zadanie odbioru i transportu odpadów komunalnych.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84).

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1638, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2025 r. poz. 647.

⁶ Art. 9n, 9na, 9nb, 9o, 9oa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733); dalej: ustawa o utrzymaniu czystości i porządku.

⁷ Uchwała nr XXXVIII/262/2020 Rady Gminy Raków z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Raków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne urzędu do zapewnienia mieszkańcom prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży

Opis stanu faktycznego

Organizację Urzędu określono w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Raków⁹ (dalej: regulamin organizacyjny), na mocy którego wyodrębniony został Referat Rolnictwa, któremu przypisane zostały zadania dotyczące gospodarowaniem odpadami komunalnymi zbieranymi na terenie gminy Raków - stosownie do § 31 ust. pkt 21 regulaminu: *Do zakresu zadań Referatu należy, w szczególności: (...) nadzór nad realizacją zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Ponadto zgodnie z § 32a ust. 2 pkt 11 tego regulaminu organizacyjnego za realizację zadania polegającego na przyjmowaniu odpadów komunalnych w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów w Rakowie (dalej: PSZOK) odpowiada Baza Sprzętu i Transportu.

(akta kontroli str. 12, 30-34, 53-57, 74-79)

Gmina utworzyła PSZOK zlokalizowany na terenie Bazy Sprzętu i Transportu w Rakowie, wypełniając tym samym obowiązek przewidziany w art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. Sposób świadczenia usług przez PSZOK został ujęty w uchwale Rady Gminy Raków w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych (dalej: uchwała w sprawie odbierania odpadów komunalnych)¹⁰. Dodatkowo mieszkańcy Gminy mieli prawo korzystać usług publicznych świadczonych przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz Punkt Napraw w ZGOK Sp. z o.o. w Rzędowie¹¹ (dalej: PSZOK w Rzędowie) na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych, do której gmina Raków przystąpiła 14 września 2011 r.

(akta kontroli str. 95-100, 103-104, 112-121, 134-139)

Odbiór odpadów przez PSZOK (i PSZOK w Rzędowie) były jedynymi, zapewnionymi przez Gminę, możliwościami prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży. W związku z powyższym Gmina spełniła obowiązek wynikający z art. 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw¹², zgodnie z którym obowiązek przyjmowania odpadów tekstyliów i odzieży przez

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Zarządzenie nr 82/2015 Wójta Gminy Raków z dnia 30 września 2015 r. ze zmianami oraz w Zarządzeniu nr 52/2023 Wójta Gminy Raków z dnia 20 czerwca 2023 r.

¹⁰ Uchwała Nr XL/270/2020 Rady Gminy Raków z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi

¹¹ Zakład Gospodarowania Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Rzędowie.

¹² Dz. U. poz. 1579.

punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych stosuje się od dnia 1 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str. 95-100, 103-104, 112-121, 134-139)

Do dnia wejścia w życie aktualnego regulaminu organizacyjnego (4 lipca 2023 r.) w Referacie Rolnictwa zatrudnione były cztery osoby: Kierownik Referatu, dwóch urzędników (podinspektor i inspektor¹³ – bez nadania nazw własnych stanowiskom) oraz inspektor ds. rozwoju przedsiębiorczości i informacji w gminie Raków (dalej: inspektor ds. przedsiębiorczości). Zgodnie z aktualnym regulaminem organizacyjnym stanowisko inspektora ds. przedsiębiorczości zostało przeniesione do Referatu Organizacyjnego, zmieniając nazwę na: starszy inspektor ds. działalności gospodarczej i promocji gminy, jednak zmiana podległości służbowej została dokonana bez korekty zakresu czynności. Inspektor ds. Przedsiębiorczości do wejścia w życie regulaminu organizacyjnego z 2023 r.¹⁴ podlegał Kierownikowi Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska, następnie zaś Kierownikowi Referatu Organizacyjnego Gminy Raków, a jedyne dokumentami potwierdzającymi zmianę podległości służbowej w strukturze stanowisk urzędu były: regulamin organizacyjny oraz e-mail do pracownika w sprawie zmian tego Regulaminu. Zakres podległości inspektora ds. przedsiębiorczości nie został zatem określony w sposób przejrzysty i spójny.

(akta kontroli str. 49-94, 217-224, 241-242)

Wójt wyjaśnił w powyższej sprawie: *Pracownik zatrudniony 25 lutego 2013 r. na stanowisku inspektora ds. Rozwoju Przedsiębiorczości i Informacji otrzymał zakres czynności zgodnie z którym podlegał kierownikowi Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami. W dniu 30 września 2015 r. (...) został zmieniony Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Raków (...) zmianie nazwa stanowiska pracy z inspektora ds. Rozwoju Przedsiębiorczości i Informacji na stanowisko inspektor ds. planowania strategicznego i analiz. Kierownik referatu tylko ustnie poinformował pracownika o zmianie nazwy stanowiska. (...) W dniu 20 czerwca 2023 r. Zarządzeniem Nr 52/2023 Wójta Gminy Raków został zmieniony Regulamin Organizacyjny Urzędu Gminy Raków, w którym zgodnie z § 12 pkt 1 ppkt 4 wyżej wymienionemu pracownikowi zostało zmienione stanowisko na starszego inspektora ds. działalności gospodarczej i promocji gminy. O zmianie podległości służbowej (z Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Gminy do Referatu Organizacyjnego) został poinformowany mailowo w dniu 27 czerwca 2023 r. przez Panią (...) – kierownika referatu.*

(akta kontroli str. 262, 266)

NIK zwraca uwagę, że treść dokumentów znajdujących się w aktach osobowych pracownika, powinna być spójna z regulaminem organizacyjnym Urzędu.

(akta kontroli str. 205-211, 222-233, 240-242)

¹³ Od 1 lipca 2024 r. starszy inspektor.

¹⁴ Zarządzenie nr 52/2023 Wójta Gminy Raków z dnia 20 czerwca 2023 r.

Wszyscy zatrudnieni w okresie objętym kontrolą w Referacie Rolnictwa urzędnicy zdobyli wyższe wykształcenie przed objęciem stanowisk. Kierownik Referatu posiadała ponad czteroletnie doświadczenie zawodowe na stanowisku urzędniczym, a inspektor ds. przedsiębiorczości posiadał ponad trzyletnie doświadczenie zawodowe. Było to zgodne z przepisami rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tabeli D w załączniku nr 3). Ponadto Kierownik Referatu Rolnictwa i jeden z urzędników ukończyli studia podyplomowe (nie dotyczyły one wprost problematyki gospodarowania odpadami).

(akta kontroli str. 205-233, 240-242)

Z analizy zakresów czynności pracowników Referatu Rolnictwa wynika, że zadania dotyczące gospodarki odpadami w Gminie realizowali Kierownik Referatu oraz starszy inspektor. Pozostali wykonywali inne obowiązki z zakresu działania tego Referatu.

(akta kontroli str. 205-211, 222-233, 240-242)

Główne obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi powierzono Kierownikowi Referatu Rolnictwa i dotyczyły one m.in. nadzorowania wykonywania zadań powierzonych Referatowi, przygotowywania projektów dokumentów, decyzji i sprawozdań w zakresie gospodarki odpadami, edukacji ekologicznej i współpracy z instytucjami zewnętrznymi¹⁵.

Zadania w zakresie gospodarowania odpadami Wójt powierzył również starszemu inspektorowi Referatu Rolnictwa, dotyczyły one kwestii finansowych związanych z realizacją przez Gminę zadań własnych w zakresie gospodarowania odpadami, np.: bieżące ustalanie zaległości z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, prowadzenie postępowań w zakresie egzekucji administracyjnej należności z tytułu ww. opłat, bieżące ustalanie zaległości w powyższym zakresie. Zadania nadzoru nad Referatem Rolnictwa, Wójt powierzył Kierownikowi Referatu Rolnictwa oraz Zastępcy Wójta. Przekazanie nadzoru nad Referatem Rolnictwa Zastępcy Wójta zostało dokonane bez odpowiedniej zmiany postanowień regulaminu organizacyjnego, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 60, 70, 205-211, 222-233, 236-238, 240-242)

W okresie objętym kontrolą Urząd zapewniał urzędnikom zatrudnionym w Referacie Rolnictwa szkolenia i kursy, które nie dotyczyły jednak problematyki selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży. Kierownik Referatu wzięła udział w dwóch szkoleniach w latach 2023-2025¹⁶ oraz w dniu 29 lipca 2021 r. w szkoleniu pn.: *Duże zmiany w ustawie śmieciowej*, podczas którego poruszano problematykę gospodarowania odpadami komunalnymi. Szkolenie to obejmowało programem m.in.:

¹⁵ Ekologiczny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi z siedzibą w Rzędowie, założony przez gminy powierzające wykonanie zadań własnych ZGOK Sp. z o.o. – udziałowiec tej Spółki.

¹⁶ E-Usługi Projektu ZONE – 14 czerwca 2023 r. i Przygotowanie sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za rok 2024. Weryfikacja sprawozdań rocznych o zebranych i odebranych odpadach komunalnych – 06 lutego 2025 r.

- zmiany w regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach,
- sposoby identyfikacji odpadów komunalnych,
- zmiany w systemie i sposobie segregacji odpadów komunalnych w gminie.

Brak jest odniesień w tematyce szkolenia do sposobów realizacji obowiązku selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży.

(akta kontroli str. 234-235, 240-242)

W aktualnie obowiązującym regulaminie organizacyjnym Referatowi Rolnictwa przypisanych zostało pięć etatów (cztery etaty urzędnicze i jeden etat Kierownika), pomimo że maksymalnie zatrudnione były w nim cztery osoby (po przeniesieniu inspektora ds. przedsiębiorczości łącznie trzy osoby). Wójt zapytany o powód tej niespójności wyjaśnił: *Nie zatrudniono pracownika w Referacie Rolnictwa na stanowisku ds. koordynowania projektów unijnych i krajowych w zakresie ochrony środowiska i rozwoju gminy ponieważ nie było takiej potrzeby. Regulamin Organizacyjny zostanie zmieniony, aby struktura organizacyjna jednostki była dostosowana do aktualnych celów i zadań.*

(akta kontroli str. 55, 240-242, 266)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość w przedmiocie delegowania uprawnień. Zastępca Wójta został zobowiązany do nadzoru nad Referatem Rolnictwa zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 6 zakresu czynności¹⁷, jednak w regulaminie organizacyjnym Wójt nie przewidział nadzoru Zastępcy Wójta nad Referatem Rolnictwa, co stanowiło naruszenie Standardów kontroli zarządczej (część A pkt 4. Delegowanie uprawnień): *Należy precyzyjnie określić zakres uprawnień delegowanych poszczególnym osobom zarządzającym lub pracownikom. (...) Przyjęcie delegowanych uprawnień powinno być potwierdzone podpisem.*

(akta kontroli str. 60, 70, 236-238, 262)

Wójt odnosząc się do powyższej kwestii, wyjaśnił, że: *Nazwy stanowisk pozostałych pracowników Referatu Rolnictwa zostaną zaktualizowane z Regulaminem Organizacyjnym. Regulamin Organizacyjny zostanie zmieniony, aby zakres czynności Zastępcy Wójta, który został powołany 3 czerwca 2024 był zgodny z przydzielonymi mu kompetencjami.*

(akta kontroli str. 262, 266)

OCENA CZĄSTKOWA

Wójt powierzył realizację zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi Referatowi Rolnictwa, nad którym nadzór przypisał Kierownikowi Referatu Rolnictwa oraz Zastępcy Wójta. Postanowienia regulaminu organizacyjnego w zakresie nadzoru nad Referatem Rolnictwa były jednak niespójne z zakresem czynności Zastępcy Wójta, którego uprawnień dotyczących nadzoru nie przewidywały. Pracownicy odpowiadający za wykonywanie zadań Gminy w zakresie gospodarki odpadami brali udział w szkoleniach, które dotyczyły problematyki gospodarowania odpadami

¹⁷ § 1 ust. 2 pkt 6 zakresu czynności Zastępcy Wójta: (...) pełnienie nadzoru nad działalnością Referatu Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Rozwoju Gminy.

komunalnymi. Wszyscy pracownicy wykonujący obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi spełniali warunki przewidziane w rozporządzeniu w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

OBŚZAR

2. Realizacja zadania związanego z zapewnieniem mieszkańców prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży

Opis stanu faktycznego

Działając na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy POŚ, Wójt opracował *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raków na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026* (dalej: POŚ gminy Raków). Stosownie do art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy POŚ przekazał następnie projekt POŚ gminy Raków do Zarządu Powiatu w Kielcach w celu zaopiniowania, co nastąpiło na mocy uchwały nr 60/258/2019¹⁸ z dnia 11 września 2019 r. W dniu 29 października 2019 r. Rada Gminy Raków (dalej: Rada) przyjęła pozytywnie zaopiniowany projekt podejmując stosowną uchwałę¹⁹.

(akta kontroli str. 410-415, 572)

W pkt 2 POŚ gminy Raków pn.: *Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi* wymienione zostały programy, strategie i plany, których wymogi Gmina przyjęła we własnym planowaniu. Dokumentami, których tematyka bezpośrednio odpowiadała zagadnieniom gospodarowania odpadami były m.in.:

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (celem dokumentu było określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki o obiegu zamkniętym),
- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowy Plan Zapobiegania Powstawaniu Odpadów.

Gmina w POŚ zawarła swą charakterystykę, a także plany i cele dotyczące:

- informacji odnośnie energetyki (w tym potencjału energetyki odnawialnej), transportu, gospodarki odpadami, rolnictwa, infrastruktury drogowej, transportu,
- informacji o zasobach przyrodniczych gminy,
- analizy stanu środowiska przyrodniczego: ochrony jakości klimatu i powietrza, zagrożenia hałasem, gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów,
- nadzwyczajnych zagrożeń środowiskowych,
- cele POŚ, zadania i ich finansowanie,
- monitorowanie i system realizacji POŚ.

(akta kontroli str. 425-455, 462-464, 505-533, 541-553, 565-567)

¹⁸ Uchwała Nr 60/258/2019 Zarządu Powiatu w Kielcach z dnia 11 września 2019 r. w sprawie opinii do projektu pn. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Raków na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026*.

¹⁹ Przyjęty jako załącznik do Uchwały nr XVII/162/2019 Rady Gminy Raków z dnia 29 października 2019 r.

Szczegółową analizę stanu gospodarki odpadami Urząd przeprowadził w pkt 3.2.7. POŚ *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów*. W punkcie tym wskazane zostały istniejące na terenie Gminy instalacje (PSZOK) oraz instalacje, do których Gmina ma dostęp, a znajdujące się poza jej granicami – Zakładzie Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Rzędowie (dalej: ZGOK Sp. z o.o.). Ponadto we wskazanym punkcie zamieszczono informacje o masie zbieranych odpadów komunalnych (niesegregowanych) i poszczególnych frakcji selektywnie odbieranych odpadów, jednak bez wyszczególnienia frakcji tekstyliów i odzieży).

(akta kontroli str. 500-504)

W analizie SWOT stanowiącej część opracowania dotyczącego gospodarki odpadami, Gmina wskazała mocne i słabe strony ówczesnego systemu oraz szanse i zagrożenia w tym względzie. Mocnymi stronami były: sukcesywna likwidacja i utylizacja wyrobów azbestowych, fakt funkcjonowania PSZOK na terenie Gminy, wysokie poziomy recyklingu, uporządkowany system gospodarki odpadami. Za słabe strony uznano: dużą liczbę obiektów wymagających wymiany wyrobów zawierających azbest, wypalanie odpadów przez mieszkańców (uznane również za zagrożenie łącznie z rosnącą ilością odpadów). Szans Gmina upatrywała w: edukacji i podnoszeniu świadomości ekologicznej, inicjatywie podmiotów mających wpływ na zastrzeżenie krajowych regulacji w zakresie gospodarki odpadami oraz budowie nowych instalacji do przetwarzania odpadów. W POŚ (w zakresie gospodarowania odpadami) nie została uwzględniona problematyka przyszłych regulacji i kierunków zmian w prawodawstwie, w tym dotyczących selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży, które musiały zostać wprowadzone do porządku prawnego w związku z implementacją postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r.²⁰ (dalej: dyrektywa). POŚ gminy Raków nie został zaktualizowany. Wójt od czasu uchwalenia POŚ gminy Raków nie sporządził raportu z jego wykonania, pomimo że taki obowiązek przewiduje art. 18 ust. 2 ustawy POŚ, a ponadto przewidziany został w samym POŚ (E.3. Monitoring programu ochrony środowiska). Szerzej zostało to przedstawione w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 504, 565)

W okresie, który obejmowała kontrola, Wójt dokonywał analizy stanu i sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych (dalej: analiza). W roku 2023 analiza za rok 2022 została sporządzona 18 kwietnia 2023 r., a następnie opublikowana w BiP Gminy w dniu 28 kwietnia 2023 r. W następnym roku Wójt sporządził analizę za rok 2023 w dniu 23 kwietnia 2024 r., a opublikował dokument 6 maja 2024 r. Termin sporządzenia analizy za rok 2024 upływał 30 kwietnia 2025 r. Powyższe oznacza, że Wójt spełnił obowiązek przewidziany w art. 9b ust. 2 i 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.

²⁰ Zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów (Dz. Urz. UE. L Nr 150, str. 109).

Analizy sporządzone za lata 2022 i 2023 zawierały obligatoryjne elementy przewidziane w art. 9to ust. 1 pkt 1-9 tej ustawy i były sporządzane na podstawie rocznych sprawozdań składanych przez zobowiązane podmioty²¹ (dalej: sprawozdania zobowiązanych podmiotów).

(akta kontroli str. 270-294)

Kierownik Referatu Rolnictwa poinformowała w toku kontroli, że samodzielnie prowadzi weryfikację rocznych sprawozdań zobowiązanych podmiotów. Ponadto wyjaśniła jak przebiegają czynności w tym zakresie: *Weryfikacja sprawozdań (...) przebiega w pierwszej kolejności na sprawdzeniu danych wprowadzonych do sprawozdania przez podmiot z informacjami uzyskanymi z instalacji komunalnych, ewentualnie z danymi z bazy BDO – karty przekazania odpadów. Jeżeli w wyniku tej weryfikacji jest niezgodność np. oczywista omyłka rachunkowa informuję o tym podmiot składający sprawozdanie mailowo bądź telefonicznie prosząc o przeanalizowanie wprowadzonych danych. Podmiot na podstawie moich uwag albo wprowadza zmiany i w takim przypadku składa stosowną korektę, bądź przekazuje dokumenty potwierdzające poprawność wprowadzonych danych (najczęściej dokumenty potwierdzające przetworzenie odpadów), które ponownie weryfikuję.*

Kierownik Referatu Rolnictwa, na potwierdzenie weryfikacji sprawozdań zobowiązanych podmiotów dołączyła korespondencję e-mail, niemniej bez dokumentów pozwalających odtworzyć proces weryfikacji. Wójt nie wykorzystywał w okresie objętym kontrolą uprawnienia do weryfikacji sprawozdań przewidzianego w art. 9p ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku²².

(akta kontroli str. 260, 296-341, 580-582, 626, 671)

Rada 30 listopada 2020 r. przyjęła w drodze uchwały Regulamin czystości i porządku, w którym zawarte zostały postanowienia dotyczące wprowadzenia obowiązku zapewnienia przez Gminę selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży. W § 2 ust. 1 pkt 17 tego Regulaminu postanowiono, że: *Właściciele nieruchomości (...) zobowiązani są do selektywnego zbierania i przekazania powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych takich jak: 17) tekstylia i odzież.* Ponadto wprowadzony został obowiązek odbioru odpadów tekstyliów i odzieży przez PSZOK - § 2 ust. 9 pkt 15 Regulaminu czystości i porządku otrzymał brzmienie: *Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych są zobowiązane do nieodpłatnego odbierania co najmniej następujących odpadów komunalnych: 15) tekstylia i odzież.*

(akta kontroli str. 95-100, 102-104)

W uchwałach z 2020 r. o utrzymaniu czystości i porządku oraz w sprawie odbierania odpadów komunalnych wskazany został termin czternastu dni na wejście w życie postanowień obu aktów, w tym dotyczących obowiązków

²¹ Art. 9n, 9na, 9nb, 9o, 9oa ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.

²² Art. 9p ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku: W celu weryfikacji danych zawartych w sprawozdaniu (...) wójt (...) może zobowiązać podmiot (...) do okazania dokumentacji, na podstawie której są sporządzane dokumenty na potrzeby ewidencji odpadów oraz dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów.

selekcji odpadów tekstyliów i odzieży przez mieszkańców oraz odbioru tych odpadów przez PSZOK. Ustawowy obowiązek²³ zapewnienia przez gminy możliwości selekcji odpadów tekstylnych powstał 1 stycznia 2025 r. Pomimo zobowiązania właścicieli nieruchomości do selekcji odpadów w wyżej wskazanym zakresie oraz wprowadzenia możliwości odbioru tych odpadów przez PSZOK, umowy na zagospodarowanie odpadów komunalnych nie przewidywały przed dniem 1 stycznia 2025 r. obowiązku odbioru i transportu przez wykonawcę odpadów tekstyliów i odzieży z PSZOK do instalacji komunalnej, co szerzej zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 95-100, 102-104, 358-359, 383-384)

Gmina spełniła obowiązek przewidziany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku poprzez wprowadzenie możliwości przekazywania odpadów tekstyliów i odzieży do PSZOK. Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) przygotowało broszurę pn. *#SegregujeMYtekstyli* zamieszczając ją na swojej stronie internetowej, w której przedstawione zostały inne niż odbiór przez PSZOK możliwości prowadzenia zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży np. zbiórka workowa „door-to-door”, kontenery na tekstylia w przestrzeniach miejskich, Re-butik gminny. Niektóre miejscowości Gminy dzieli od PSZOK zlokalizowanego w Rakowie ponad 10 km (ok. 13 km w przypadku wsi Nowa Huta) co utrudni lub uniemożliwi wielu mieszkańcom spełnienie obowiązku przewidzianego w Regulaminie czystości i porządku. Wójt w odpowiedzi na pytanie o działania i plany Gminy co do wprowadzenia innych metod prowadzenia zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży wyjaśnił: *Na terenie gminy Raków odpady tekstyliów i odzieży mieszkańcy mogą oddawać zarówno do PSZOKU jak i pojemników PCK na zużytą odzież zlokalizowanych w msc. Raków (...). W 2024 roku gmina przystąpiła do akcji SZAFOWANIE, która polega na zbiorce używanej odzieży i tekstyliów, a pozyskane środki przekazywane są na leczenie chorych dzieci. W ramach akcji na terenie gminy wyznaczono 13 punktów zbiórki, gdzie mieszkańcy dostarczali tekstylia i odzież. W ramach akcji zebrano 2 Mg odpadów. (...) W związku z nowym obowiązkiem segregacji odpadów tekstyliów i odzieży przez mieszkańców Gmina rozważa możliwość wprowadzenia zbiórki tekstyliów i odzieży „u źródła”.*

(akta kontroli str. 165-187, 201, 970-974)

NIK zwraca uwagę, że gminy zobowiązane są do prowadzenia zbiórki metodami dającymi jak największą skuteczność w recyklingu odpadów, stosownie do art. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku²⁴.

W toku kontroli uzyskane zostały również wyjaśnienia Prezesa ZGOK Sp. z o.o. na temat opracowanych procedur określających sposób postępowania z odpadami tekstyliów i odzieży, sposobów faktycznego postępowania z tymi odpadami, ich segregacji, poziomu i proporcji odpadów przekazanych do dalszego wykorzystania lub utylizacji. Prezes ZGOK Sp. z o.o. wyjaśnił: *(...) Nasza instalacja komunalna działa w oparciu o następujące pozwolenie*

²³ Art. 14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw

²⁴ Przepis wskazuje minimalny procentowy poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który gminy muszą osiągnąć w poszczególnych latach (w roku 2025 poziom ten wynosi 55% masy odpadów).

zintegrowane wydane przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego: Decyzja znak OWŚVII.7222.43.2013 z dnia 30 maja 2014 r., wraz z decyzjami zmieniającymi, oraz instalacji składowania odpadów – Decyzja znak OWŚVII.7222.19.2015 z dnia 21 grudnia 2015 r., wraz z decyzjami zmieniającymi. (...) Ponadto, zgodnie z zapisami Naszego pozwolenia maksymalna łączna masa odpadów tekstylnych, które mogą być magazynowane w okresie roku stanowi zaledwie 2,60 Mg dla odpadu 20 01 10 Odzież oraz 20 Mg dla odpadu 20 01 11 Tekstylii. (...) Jesteśmy w trakcie składania wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego, obejmującego m.in. zwiększenie limitu przyjmowanych odpadów tekstylnych i odzieży (...) Nasza Spółka jest Spółką 18 gmin, dlatego z końcem 2024 roku zorganizowaliśmy spotkanie z udziałowcami, mające na celu wskazanie podmiotów, z którymi Gminy mogą nawiązać współpracę w celu zagospodarowania odpadów tekstylnych jako tymczasowe rozwiązanie sytuacji (...).

(akta kontroli str. 958-961)

Wójt wyjaśnił, że trudności z przekazaniem odpadów tekstyliów i odzieży z PSZOK do ZGOK Sp. z o.o. wynikały z odmowy przyjęcia odpadów tekstylnych przez ZGOK Sp. z o.o.: informację o braku możliwości przyjęcia tekstyliów do ZGOK (...) pracownik uzyskał drogą e-mailową w dniu 10 lutego 2025 r., natomiast postępowanie przetargowe zostało przeprowadzone w listopadzie 2024 roku. Jednocześnie pragnę nadmienić, że zgodnie z umową (...), gmina Raków powierzyła spółce realizację usługi polegającej na unieszkodliwieniu lub zagospodarowaniu odpadów. (...) przyjęty został cennik (...), w którym uwzględnione są odpady tekstyliów i odzieży. (...) Gmina Raków wystąpiła do podmiotów zewnętrznych o przedstawienie oferty na odbiór i zagospodarowanie odpadów tekstyliów i odzieży z PSZOKU.

(akta kontroli str. 269, 958-961)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wójt nie sporządził i w związku z tym nie przedstawił Radzie dwóch raportów z wykonania POŚ gminy Raków za okres 2019-2021 oraz 2021-2023, pomimo że obowiązek taki wynikał z art. 18 ust. 2 ustawy POŚ. W konsekwencji niesporządzenia przedmiotowych raportów, Wójt nie wywiązał się z obowiązku ich przekazania Zarządowi Powiatu Kieleckiego, przewidzianego w art. 18 ust. 3 tej ustawy.

(akta kontroli str. 161-163)

Wójt wyjaśnił: Gmina Raków nie sporządzała co 2 lata raportów z wykonania Programu Ochrony Środowiska na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026" (dalej: POŚ) jako odrębnego dokumentu. Działania realizowane w zakresie ochrony środowiska, gospodarowania odpadami wynikające z POŚ uwzględniono w sporządzanym „Raporcie o Stanie Gminy Raków”. Dokument ten przedkładany jest Radzie Gminy Raków oraz publikowany na stronie BIP urzędu.

(akta kontroli str. 163)

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Dokumentów, o których mowa w wyjaśnieniach nie można traktować

zamiennie, gdyż różni je treść, podstawa prawna²⁵, okres sprawozdawczy²⁶ oraz brak obowiązku przekazania raportu o stanie gminy do organu wykonawczego powiatu. Stosownie do art. 28aa ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, raport o stanie gminy powinien być przedstawiany, radzie gminy co roku do dnia 31 maja, obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Raport z wykonania programów ochrony środowiska POŚ powinien zawierać sprawozdanie na temat realizacji założeń i celów (porównanie stanu faktycznego z zakładanym) zawartych w programie, a nie jedynie zestawienie informacji o działalności w roku poprzednim, w poszczególnych obszarach.

2. Pomimo że na podstawie regulaminu czystości i porządku nałożony został na właścicieli nieruchomości obowiązek prowadzenia zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży przed dniem 1 stycznia 2025 r.²⁷, Wójt nie zapewnił warunków do faktycznej realizacji postanowień tego regulaminu²⁸ oraz nie kontrolował prawidłowości przestrzegania jego postanowień.

Stosownie do § 2 ust. 1 pkt 17 Regulaminu czystości i porządku właściciele nieruchomości zobowiązani byli do selektywnego zbierania i przekazania odpadów komunalnych takich jak tekstylia i odzież. Ponadto § 2 ust. 9 pkt 15 Regulaminu wskazuje, że punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych są zobowiązane do odbierania odpadów komunalnych w postaci tekstyliów i odzieży.

(akta kontroli str. 102-104)

Zgodnie z § 16 Regulaminu czystości i porządku, nadzór i kontrolę nad realizacją obowiązków wynikających z Regulaminu sprawuje wójt (...) Natomiast art. 9u ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku stanowi, że wójt sprawuje kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów ustawy.

(akta kontroli str. 102-104)

Wójt odnosząc się do wyżej przytoczonej nieprawidłowości w wyjaśnieniach wskazał na istniejące w Gminie możliwości prowadzenia selektywnej zbiórki w oparciu o zdolności podmiotów prywatnych (pojemniki PCK, podmioty organizujące we własnym zakresie zbiórkę

²⁵ Raport o stanie gminy jest składany na podst. art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), natomiast raport z wykonania programu ochrony środowiska jest składany na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy POŚ.

²⁶ Dwa lata w przypadku raportu z wykonania programu ochrony środowiska, rok w przypadku raportu o stanie gminy.

²⁷ Sелеktywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży oraz obowiązku odbioru wskazanych odpadów przez PSZOK (już od dnia wejścia w życie Regulaminu czystości i porządku z 30 listopada 2020 r. - uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego)

²⁸ Dostosowanie postanowień umów w sprawie zamówienia publicznego do postanowień regulaminu czystości i porządku, których przedmiot obejmował transport odpadów z PSZOK do instalacji komunalnej do postanowień regulaminu czystości i porządku.

spód drzwi). Ponadto Wójt wyjaśnił, że: (...) w PSZOKU znajdował się pojemnik (stanowiący własność gminy) o niewielkiej pojemności, do którego mieszkańcy mogliby oddać takie odpady. Z uwagi na obowiązek wprowadzony z dniem 1 stycznia 2025 roku (...) w postępowaniu przetargowym na odbiór odpadów w 2025 roku uwzględniono wyposażenie PSZOKU w pojemnik o dużej pojemności.

(akta kontroli str. 200-201)

W związku z powyższymi wyjaśnieniami NIK zauważa, że regulamin czystości i porządku na terenie gminy, przyjmowany uchwałą rady gminy, jest aktem prawa miejscowego i zawiera normy prawa powszechnie obowiązującego. Mieszkańcy gminy mają obowiązek przestrzegania postanowień takiego aktu prawnego, a organ wykonawczy gminy powinien nadzorować przestrzeganie zawartych w nich norm przez ich adresatów. Po upływie czternastodniowego *vacatio legis* właściciele nieruchomości i PSZOK zostali objęci obowiązkami przewidzianymi § 2 ust. 1 pkt 17 i ust. 9 pkt 15 Regulaminu czystości i porządku. Możliwość oddawania odpadów tekstyliów i odzieży do PSZOK nie była jednak zapewniona w praktyce, gdyż stosownie do postanowień umów w sprawie zamówień publicznych, wykonawca nie był zobowiązany do odbioru z PSZOK takich odpadów i dalszego ich transportu do instalacji komunalnej. Ze względu na fakt, że od 2025 r. umowa w sprawie zamówienia publicznego na odbiór transport odpadów komunalnych przewiduje transport odpadów tekstyliów i odzieży, NIK odstępuje od formułowania wniosku dotyczącego stwierdzonej nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wójt nie sporządził żadnego raportu z wykonania POŚ, pomimo że raport taki powinien być sporządzany co dwa lata, stosownie do art. 18 ust. 2 ustawy POŚ. Urząd nie aktualizował POŚ gminy Raków więc nie ujęto w nim tematyki selektywnej zbiórki odzieży i tekstyliów. Wójt sporządził analizę stanu i sposobu zagospodarowania odpadów komunalnych za lata 2022 i 2023, stosownie do art. 9 t.j. ust. 1 ustawy o utrzymaniu i czystości i porządku, a także publikował te dokumenty w BIP gminy Raków. Dane w sprawozdaniach zobowiązanych podmiotów były weryfikowane przez Kierownika Referatu Rolnictwa drogą elektroniczną oraz telefonicznie. Na terenie Gminy wprowadzono obowiązek selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży na podstawie Regulaminu czystości i porządku z 2020 r., jednak nie zapewniono możliwości jego realizacji, ponieważ postanowienia umów na realizację zadania odbioru i transportu odpadów nie przewidywały możliwości transportu frakcji tekstyliów i odzieży. Wójt nie wdrożył dodatkowych rozwiązań w zakresie efektywnego zbierania odpadów tekstyliów i odzieży (poza współpracą z organizacjami charytatywnymi), poprzestając na spełnieniu obowiązku zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży przez PSZOK.

OBSZAR

3. Wykonywanie obowiązków informacyjnych dotyczących prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży

Opis stanu faktycznego

Urząd informował na swojej stronie informację o wprowadzeniu od dnia 1 stycznia 2025 r. obowiązku przyjmowania przez Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, także w przypadku odpadów tekstyliów i odzieży. Informacja zamieszczona na stronie internetowej w dniu 13 stycznia 2025 r. dotyczyła realizacji obowiązku selektywnej zbiórki przez PSZOK, a w dniu 24 stycznia 2025 r. mieszkańcy otrzymali na stronie Urzędu kopię broszury MKiŚ, która jest dostępna w serwisie resortu. W toku kontroli Urząd nie przekazał wcześniejszych wpisów ze strony internetowej (sprzed wejścia w życie obowiązku segregacji) dotyczących zmian w zasadach prowadzenia selektywnej zbiórki w związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.

(akta kontroli str. 165-176)

Urząd przekazał informacje o spotkaniach z mieszkańcami organizowanych na podstawie postanowień umów w sprawie zamówień publicznych²⁹, których przedmiotem był odbiór i transport odpadów od właścicieli nieruchomości i z PSZOK do instalacji komunalnej³⁰. Kierownik Referatu Rolnictwa w kwestii szkoleń prowadzonych przez wykonawcę, z którym zawarto umowę w ww. zakresie wyjaśniła: *Program, tematyka oraz terminy szkoleń były uzgadniane przez przedstawiciela firmy z pracownikiem urzędu gminy tj. Kierownikiem Referatu Rolnictwa (...). Tematem spotkań była m.in. prawidłowa segregacja odpadów „u źródła”. W ramach szkoleń poruszano również tematykę dotyczącą sposobu pozbywania się poszczególnych frakcji odpadów komunalnych przez mieszkańców, sposób funkcjonowania PSZOKU (...). W większości takich spotkań uczestniczył pracownik urzędu gminy, tj. Kierownik Referatu Rolnictwa (...). Wójt odnosząc się do wyżej poruszonego tematu wyjaśnił: O nowym obowiązku segregacji tekstyliów i odzieży informowano mieszkańców podczas spotkań edukacyjnych dotyczących zasad segregacji odpadów komunalnych. W toku kontroli przedstawiono dokumenty potwierdzające przeprowadzenie szkoleń edukacyjnych dla mieszkańców w latach 2022-2023, przez wykonawcę zamówienia publicznego na odbiór i transport odpadów komunalnych. Dokumenty te nie zawierały programu ww. szkoleń lub informacji o ujęciu w ich tematyce kwestii segregacji odpadów tekstyliów i odzieży³¹. W roku 2022 wykonawca przeprowadził trzy szkolenia: 15 marca (uczestniczyło 13 osób), 16 marca (uczestniczyły cztery osoby), 20 września (uczestniczyły 32 osoby). W roku 2023 przeprowadził trzy szkolenia: 22 września (uczestniczyło 13 osób), 1 września w Wólce Pokłonnej (uczestniczyło 19 osób) i również 1 września w Woli Wąkoprej (uczestniczyło 10 osób). W roku 2024 wykonawca przeprowadził trzy szkolenia, nie podając liczby osób uczestniczących w spotkaniach: 29 czerwca (dla mieszkańców), 2 grudnia – dwa spotkania (dla uczniów klas I-III*

²⁹ Umowy w sprawie zamówienia publicznego Nr: RŚR.271.10.2023 i RŚR.271.12.2024 – § 1 ust. 3 pkt 4 – zgodnie z treścią postanowień wykonawca był zobowiązany do przeprowadzania trzech szkoleń rocznie.

³⁰ Od 2025 roku z PSZOK będą transportowane również odpady tekstyliów i odzieży.

³¹ Były to informacje przekazywane Urzędowi przez spółkę realizującą zadanie odbioru i transportu odpadów komunalnych o przeprowadzeniu (wskazano terminy) szkoleń edukacyjnych w zakresie segregacji odpadów z załączeniem listy obecności (w jednym przypadku również zdjęć ze szkoleń).

Szkoły Podstawowej w Rakowie oraz dla przedszkolaków z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rakowie.

(akta kontroli str. 164, 167, 177-187)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że Urząd nie zamieścił na swojej stronie internetowej informacji o wprowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży przed dniem 1 stycznia 2025 r., a pozostałe działania informacyjne były prowadzone przez wykonawcę zamówienia publicznego na odbiór i transport odpadów komunalnych i miały ograniczony zakres³², co było działaniem niezrzetelnym.

(akta kontroli str. 165-176)

Wójt wyrażając na temat informowania o nowym obowiązku zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży wskazał, że: *O nowym obowiązku segregacji tekstyliów i odzieży informowano mieszkańców podczas spotkań edukacyjnych (...). W załączeniu informacja ze strony internetowej potwierdzająca informowanie mieszkańców o obowiązku nałożonym na gminy od dnia 1 stycznia 2025 r. (...).*

(akta kontroli str. 164)

NIK zauważyła, że Gmina ma prawo realizować obowiązek informacyjny w wybrany przez siebie sposób. Niemniej należy brać pod uwagę stopień oddziaływania wybieranych metod informowania – w żadnym ze spotkań frekwencja nie przekroczyła 50 osób, ponadto organizacja spotkań była obowiązkiem wykonawcy zamówienia publicznego. Przekazane w toku kontroli dowody zamieszczania informacji o zbiórce tekstyliów i odzieży na stronie internetowej Urzędu, potwierdzają, że informowanie drogą elektroniczną nastąpiło po 1 stycznia 2025 r. Z tego względu NIK odstępuje od formułowania wniosku dotyczącego stwierdzonej nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd prowadził akcję informacyjną dla mieszkańców w zakresie obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy, lecz podejmowane działania były ograniczone, a dokumentacja spotkań z mieszkańcami prowadzonych przez wykonawcę zamówienia publicznego³³, na którego nałożono obowiązek przeprowadzenia trzech szkoleń rocznie w powyższym zakresie, nie pozwalała odtworzyć szczegółowej tematyki spotkań. Urząd zamieścił również na swojej stronie internetowej informację o wprowadzeniu obowiązku selektywnej zbiórki odpadów tekstyliów i odzieży na terenie Gminy od 1 stycznia 2025 roku, lecz dopiero w styczniu 2025 roku (13 stycznia i 24 stycznia). Było to działanie niezrzetelne, ponieważ mieszkańcy nie mieli możliwości, aby w łatwy sposób dowiedzieć się o nowym obowiązku ze strony internetowej Urzędu, przed jego wprowadzeniem.

³² W szkoleniach dla mieszkańców wzięło udział maksymalnie: 49 osób w 2022 roku oraz 43 osoby w 2023 roku.

³³ Odbiór i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Raków w 2024 roku.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Zapewnienie spójności postanowień regulaminu organizacyjnego z zakresem czynności Zastępcy Wójta.2. Sporządzenie raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Raków na lata 2019-2022 (z perspektywą na lata 2023-2026).
Uwagi	NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne: sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 25 czerwca 2025

Kontroler

Łukasz Nowakowski

Starszy inspektor kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Kielcach

Dyrektor

Grzegorz Walendzik

/podpisano elektronicznie/

Podpis elektroniczny zweryfikowany
w dniu 25.06.2025
Wynik weryfikacji:
ważny / nieważny / brak możliwości weryfikacji
Podpis osoby dokonującej weryfikacji